

TINN KOMMUNE
Rådmann

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Departementenes servicesenter, Postboks 8129 Dep,
0032 OSLO

MELDING OM VEDTAK

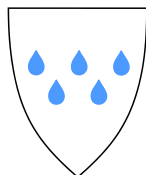
Deres ref: Vår ref: Saksbeh: Arkivkode: Dato:
2015/6228-6 Rune Lørdøen, tlf. 35 08 25 11 230 25.02.2016

Nytt inntektssystem for kommunane - høyringsuttale frå Tinn kommune

Viser til vedlagt vedtak.

Med hilsen
Rune Lørdøen
rådmann

Brevet er signert og godkjent elektronisk og inneholder derfor ingen signatur.

TINN KOMMUNE

Arkiv: 230
Saksnr.: 2015/6228-2
Saksbeh.: Rune Lørdøen
Dato: 30.01.2016

SAKSFRAMLEGG

Nytt inntektssystem for kommunane - høyringsuttale frå Tinn kommune

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Tinn formannskap	3/16	18.02.2016
Tinn kommunestyre	3/16	03.03.2016

Saksprotokoll i Tinn formannskap - 18.02.2016 16:05

Behandling

Rådmann Rune Løddøen ga formannskapet en orientering, punkt for punkt. Høringssvaret er vinklet ut fra Tinn's situasjon.

Høringsfrist er 01.03.2016. Saken kommer som RS til kommunestyret 03.03.2016. Inntekssystemet gjøres gjeldende fra 01.01.2017.

Votering

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Det vert vist til rådmannens saksutgreiing som er ein del av høyringsuttala frå Tinn kommune.

- Tinn kommune legg til grunn at framlegg til nye kostnadsnøklar fangar opp dei forholda som forklarar dei ufrivillige kostnadsskilnadane i kommunane knytt til levering av velferdstenester.
- Bruk av antal heiltidstilsette i staden for utdanningsnivå i kostnadsnøkkelen for barnehage bør nyttast.
- Høyringsframlegget til nytt inntektssystem tek innover seg at geografiske tilhøve avgrensar moglegheitane for å hente ut stordriftsfordelar ved kommunesamanslåingar. Avstandar og geografi er forhold som ligg fast og som ikkje kan påverkast av kommunale vedtak. Denne prinsipielle tilnærminga synast å vere fornuftig.
- Det bør arbeidast vidare med strukturkriteriet slik at det ikke gjev utilsikta verknadar og for store omfordelingar. Ein bør vere varsam med å setje grenseverdiane for strukturkriteriet for høge.
- Dei regionalpolitiske tilskota herunder småkommunetilskotet og distriktstilskota bør vidareførast som i dag
- Dagens inntektsutjamning balanserar omsyna til lokalt sjølvstyre og kommunane sine mogleghetar til å gje likeverdige velferdstilbod.
- Framlegget om å auke den lokale beskatningsretten ved å tilføre kommunane inntekter frå selskapsskatten er eit godt framlegg for å styrke det lokale sjølvstyre. Framlegg om tilbakeføring av selskapsskatt bør også omfatte auka verksemd innanfor naturbaserte næringer.

Rådmannens innstilling:

Det vert vist til rådmannens saksutgreiing som er ein del av høyringsuttala frå Tinn kommune.

- Tinn kommune legg til grunn at framlegg til nye kostnadsnøklar fangar opp dei forholda som forklarar dei ufrivillige kostnadsskilnadane i kommunane knytt til levering av velferdstenester.
- Bruk av antal heiltidstilsette i staden for utdanningsnivå i kostnadsnøkkelen for barnehage bør nyttast.
- Høyringsframlegget til nytt inntektssystem tek innover seg at geografiske tilhøve avgrensar moglegheitane for å hente ut stordriftsfordelar ved kommunesamanslåingar. Avstandar og geografi er forhold som ligg fast og som ikkje kan påverkast av kommunale vedtak. Denne prinsipielle tilnærminga synast å vere fornuftig.
- Det bør arbeidast vidare med strukturkriteriet slik at det ikke gjev utilsikta verknadar og for store omfordelingar. Ein bør vere varsam med å setje grenseverdiane for strukturkriteriet for høge.
- Dei regionalpolitiske tilskota herunder småkommunetilskotet og distriktstilskota bør vidareførast som i dag
- Dagens inntektsutjamning balanserar omsyna til lokalt sjølvstyre og kommunane sine moglegheter til å gje likeverdige velferdstilbod.
- Framlegget om å auke den lokale beskatningsretten ved å tilføre kommunane inntekter frå selskapsskatten er eit godt framlegg for å styrke det lokale sjølvstyre. Framlegg om tilbakeføring av selskapsskatt bør også omfatte auka verksemd innanfor naturbaserte næringar.

Innledning:

Regjeringa sitt varsla framlegg til nytt inntektssystem for kommunane vart sendt på høyring

17. desember 2015. Høyringsfristen er 1. mars 2016. Inntektssystemet er avgjerande for kommunane sin økonomi, framlegga er difor omfatta av stor interesse – ikkje minst i høve til kommunereformen. Nytt inntektssystem skal vedtakast i juni 2016 og gjerast gjeldande frå 2017.

Kommunesektoren vert i hovedsak finansiert gjennom frie inntekter, dvs. rammetilskot og skatt. Det er skilnadar mellom kommunane på grunn av ulikt kostnadsnivå ved å tilby tenester og ved at skattegrunnlaget er ulikt. Målet med inntektssystemet er m.a å jamne

ut desse skilnadane, slik at alle kommunar vert sett i stand til å tilby gode og likeverdige tenester til innbyggjarane sine.

Gjennom utgiftsutjamninga er det i prinsippet full utjamning av skilnadar i ufrivillige kostnader, medan det gjennom skatteutjamninga er delvis utjamning av skatteinntektene. Eit sentralt spørsmål som vert drøfta i høyringsnotatet er i kva grad kommunar skal kompenseras fullt ut for smådriftsulemper i kommunal tenesteproduksjon.

Storleiken på, og utforminga av dei regionalpolitiske tilskota er politisk grunngeve. Det same gjeld gjeld fastsetjing av skattens andel av samla inntekter og graden av inntektsutjamning mellom kommunane.

I høyringsframlegget fra KMD vert m.a følgjande presentert:

- framlegg til nye kostnadsnøklar for kommunane, inkludert ein ny modell der det vert skilt mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper
- endringar i dei regionalpolitiske tilskota
- omtale av skatteelementa i inntektssystemet

Kommunar som slær seg saman får beholde basistilskot og eventuelle regionalpolitiske tilskot som dei misser som følgje av sammenslåinga i 15 år før tilskotet vert trappa ned over 5 år. I tillegg får dei reformstøtte og dekking av eingongskostnader ved samanslåinga.

Fakta:

KS, Regionalt økonomiforum i BTV (RØF)/Rådmannsutvalet i Telemark og Telemarkforskning har gjort utrekningar/vurderingar som underlag for kommunanes høyringsuttaler. LVK har også gjeve innspel til kommunane si handsaming.

Konsekvensar på landsbasis

Samla sett vert det omfordelt 1,7 mrd. kr knytt til endring i kostnadsnøklar og innføring av nytt strukturkriterium med grenseverdi på 25,4 km. Vert grenseverdien lågare (16,5 el. 13,3 km) blir omfordelingsverknadane ca. 1,3 mrd. kr.

Det er dei store kommunane – over 25 000 innbyggjarar som vil vinne på omleggingane. Når det gjeld dei regionalpolitiske tilskota er det ikkje kome konkrete framlegg om satsar, men det vert sagt at meir av desse tilskota skal fordelast etter innbyggjartal. Dette favoriserer også dei store kommunane.

Konsekvensar for Telemark

Basert på talmateriale frå KS og Telemarkforskning får ein fram følgjande bilete for Telemarkskommunane:

	Ny	Basis nytt		¹ Distr. tilsk.	¹ Små-	Samla
--	----	------------	--	----------------------------	-------------------	-------

	kostnads- nøkkel	strukturkr. 25,4 km	SUM	Sør-Norge	kommune tilskot	endring
PORSGRUNN	2 896	6 134	9 030			9 030
SKIEN	3 392	15 925	19 317			19 317
NOTODDEN	-2 318	-5 021	-7 339	-888		-8 227
SILJAN	1 735	-7 520	-5 785		-5 475	-11 260
BAMBLE	-189	-4 004	-4 193	-297		-4 490
KRAGERØ	-627	-5 777	-6 404	-889		-7 293
DRANGEDAL	-2 764	419	-2 345	-1 183		-3 528
NOME	609	-5 838	-5 229	-1 183		-6 412
BØ	1 498	-8 481	-6 983			-6 983
SAUHERAD	573	-7 242	-6 669	-889		-7 558
TINN	1 676	-2 592	-916	-1 744		-2 660
HJARTDAL	-101	-2 311	-2 412		-3 035	-5 447
SELJORD	801	-3 218	-2 417		-1 440	-3 857
KVITSEID	-67	-2 378	-2 445		-279	-2 724
NISSEDAL	265	774	1 039		-2 309	-1 270
FYRESDAL	265	698	963		-1 088	-125
TOKKE	1 059	864	1 923			1 923
VINJE	-1 875	1 984	109			109
Telemark	6 828	-27 584	-20 756	-7 073	-13 626	-41 455

*Når det gjeld dei regionalpolitiske tilskota – distrikttilskot Sør-Noreg og småkommunetilskot er Telemarkforskning sine føresetnader og utrekningar nytta.

Telemark vil samla sett tape over 40 mill. kr. pr. år på omlegging av inntektssystemet. Dersom grenseverdien for strukturkriteriet blir sett lågare (16,5 km eller 13,3 km) blir tapet ca. 32 mill. kr. samla for Telemark.

Det er dei store kommunane i Telemark Skien og Porsgrunn som stort sett vil vinne på endringane. Kommunane i fylket som har dei største avstandane – Fyresdal, Tokke og Vinje vil kome ut stort sett som i dag, medan dei andre kommunane vil til dels få store tap på omleggingane.

Konsekvensar for Tinn

Tinn kommune vil årleg tape ca. 2,7 mill. kr. på framlegg til nytt inntektssystem.

Vurdering:

Generelt

Geografi, avstandar, busetjingsmønster, infrastruktur og næringsgrunnlag er svært ulik i Noreg. Dette forklarar at kommunane er forskjellige når det gjeld innbyggjartal og areal.

Høyringsframlegget til nytt inntektssystem tek innover seg at geografiske tilhøve avgrensar moglegheitane for å hente ut stordriftsfordelar ved kommunesamanslåingar. Avstandar og geografi er forhold som ligg fast og som ikkje kan påverkast av kommunale vedtak. Denne prinsipielle tilnærminga synast å vere fornuftig.

Dei verknadsanalysene som er lagt fram så langt syner store omfordelingar. Det er dei store kommunane med folketal over 25 000 som vil tene på omleggingane av inntektssystemet. Endringane i dei regionalpolitiske tilskota dreg i same retning. Dei framlagde endringane vert såleis ein sterk drivar for sentralisering.

Utgiftsutjamning - kostnadsnøklar

Framlegg til nye kostnadsnøklar byggjer på faglege analyser som det er vanskeleg å overprøve. Det vert difor lagt til grunn at dette fangar opp dei forholda som forklarar dei ufrivillige kostnadsskilnadane i kommunane knytt til levering av velferdstenester.

Rådmannen tilrår den alternative modellen med bruk av antal heiltidstilsette i staden for utdanningsnivå i kostnadsnøkkelen for barnehage. Dette er grunngeve med at denne modellen vil ha større legitimitet i kommunane. Det samsvarar også betre med dei politiske prioriteringane som nylig er gjort innan barnehageområdet.

Basistilskot/regionalpolitiske tilskot

Det bør arbeidast vidare med strukturkriteriet slik at det ikke gjev utilsikta verknadar og for store omfordelingar. Ein bør vere varsam med å setje grenseverdiane for strukturkriteriet for høgt. Dei regionalpolitiske tilskota herunder småkommunetilskotet og distriktstilskota bør vidareførast som i dag.

Kommunalt sjølvstyre og inntektsutjamning

Lokalt sjølvstyre er eit av grunnprinsippa for finansiering av kommunesektoren basert på at kommunane skal ha økonomisk sjølvstende og mogleghet til å få ein andel av lokale inntekter og verdiskaping. Dette må vegast opp mot prinsippet om at kommunane skal vere i stand til å gje likeverdige tenester til innbyggjarane sine dvs. det bør ikkje vere for store inntektsskilnader.

Det kommunale sjølvstyret er den viktigaste verdien for KS. Det betyr at den statlege styringa bør avgrensast og den lokale beskatningsretten oppretthaldast.

Ei avgrensing av denne beskatningsretten vil bety svekking av kommunane sine insentiv til å leggje til rette for verdiskaping. Dette kan gje samfunnsøkonomiske tap og dermed reduserte mogleghetar for å finansiere velferdsstaten.

Dagens inntektsutjamning balanserar omsyna til lokalt sjølvstyre og kommunane sine mogleghetar til å gje likeverdige velferdstilbod.

Framlegget om å auke den lokale beskatningsretten ved å tilføre kommunane inntekter frå selskapsskatten er eit godt framlegg for å styrke det lokale sjølvstyre. Framlegg om tilbakeføring av selskapsskatt bør også omfatte auka verksemd innanfor naturbaserte næringar. Den framlagde modellen tilgodeser berre kommunar med næringsverksemd som medfører sysselsetjing då den er basert på vekst i lønsgrunnlaget. Utbygging av naturbaserte næringar gjev nødvendigvis ikkje auka sysselsetjing i kommunane og desse kommunane får difor ikkje tilbakeført andel av lokal næringsvekst i den føreslegne modellen.

Modellen for tilbakeføring må dessutan utformast slik at den ikkje gjev utilsikta verknadar.

Konklusjon:

Det vert vist til rådmannens saksutgreiing som grunnlag for høyringsuttala frå Tinn kommune.

Vedlegg:

- 1 Nytt inntektssystem - verknadar for Telemarkskommunane
- 2 Høring - Forslag til nytt inntektssystem for kommunene
- 3 Underlag for høringsuttalelse for kommunene i BTV
- 4 LVKs kommentarer til høring om nytt inntektssystem

Journalposter i saken:

1	I	17.12.201	Høring - Forslag til nytt inntektssystem for kommunene	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
		5		
2	S	30.01.201	Nytt inntektssystem for kommunane - høyringsuttale frå Tinn kommune	
		6		
3	I	02.02.201	Underlag til høringsuttalelse til nytt inntektssystem for kommunene i BTV	Hanne Winberg
		6		
4	I	02.02.201	LVKs kommentarer til høring om nytt inntektssystem	LVK
		6		
5	X	05.02.201	Nytt inntektssystem - verknadar for Telemarkskommunane	
		6		